

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Ecia), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Arina, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Boșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire (Bicaz), Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Cotrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Convordia (T.-Uzdin), Cordiana, Coroana (Bistrița), Coroana (Timișoara), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgetana, Frăția, Frățietatea, Furnica Geogeană, Gloria, Grănișorul, Hațegana, Hondoleana, Insoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Sângeorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Lucașfărul, Lumina, Mărgineana Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noișana, Olteana, Oraviciană, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Cacova), Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reuniunea de împrumut și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Șoimul (Vașcău), Sebeșana (Sebeșul săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Șercăiana, Silvania, Speranța (Hosman), Steaua, Șoimul (Uioara), Fărâveana, Țibleșana, Timișana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sânărtin), Vulturul, (Tașnad), Zărândeana, Zlăgnea.

Prețul de prenumărare:

pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—

Redactor responsabil:

CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Lustruirea bilanțelor.

Precum o pereche de ghete înămolite, dacă te pricepi să le dai lustru, sclipesc iar ca nouă, și orice defecte se ascund pentru o vreme, așa și bilanțele defectuoase se pot lustrui. Căci și bilanțul nu este altceva decât forma exterioară în care ține o bancă să se arate în ochii lumii în ziua ei de sărbătoare: la adunarea generală. Dela impresia, ce o face în aceea zi atârână și aprecierea ei din partea opiniei publice, care n'are ocazie să o vadă în zilnica gospodărie. Cum însă acea zi memorabilă pentru bancă vine numai odată în an, e firesc, ca banca să ție la reputația ei de a se prezenta cât mai ireproșabil, ba cât mai laudabil în fața publicității.

Aceasta însă nu se poate face întotdeauna, în bună armonie a formei, cu fondul lucrului, căci situații neatârătoare de voința conducerii pot să determine, ca starea bilanțului unei bănci să fie tocmai în acel moment mai nefavorabilă, când ea are să-și dea seamă asupra unui întreg period. După ziua adunării generale, sau mai bine zis a încheierii bilanțului, banca știe, că situația se va îndrepta cu siguranță, care îndreptare ea însă nu o mai poate evidenția în bilanțul, ce trebuie să-l prezinte acum, și deci preferă să-i dea bilanțului o formă mai înfrumșetată, care nu totdeauna conglăsuiește cu realitatea. Prezintă deci, cum se zice, un bilanț lustruit. Lustruirile de bilanțe sunt de variate forme și lucrul cel mai greu este a

stabilii limita, până la care lustrul este admisibil, ca să nu prezinte chipul unui bilanț fals. Așa de pildă este evident că starea Cassei nu se poate lustrui, căci banii se numără. Starea efectelor deasemenea și a tuturor valorilor active în piese de valoare controlabile oricând.

Ce se poate mască prin lustruire la active sunt pozițiile de diverși debitori, mai mult sau mai puțin dubioși, prin contragerea conturilor lor cu a acelor, cari nu sufer nici o obiecțiune din punct de vedere al solvabilității. O deschilnire a acestora în bilanț ar face deja o rea impresie și astfel nici nu întâlnim în nici un bilanț public poziții de debitori sau pretensiuni dubioase, ci numai un singur titlu de debitori sau pretensiuni active. Aceasta fie, că dubioasele se amortizează înainte de încheierea bilanțului, fie că saldurile lor să cumulează cu pozițiile absolut active, în vederea amortizării lor în timpuri mai favorabile. La pasive lustruirea se poate face mai ales la fondurile de rezervă în diferite chipuri. Contopindu-se fonduri de rezervă cu menire specială în fonduri proprii de rezervă, arătându-se astfel o cifră mai mare a forțelor de rezervă proprii, decât este în realitate, sau apoi urcând fondurile prin interese mari, cari însă nu se trec la debitul contului profit și perderi, ci se maschează între debitori ca o poziție de transit pentru anul viitor. În acest chip se produce la aparență un spor meșteșugit la respectivul fond. Mai des însă lustruirea bilanțelor e obișnuită la mascarea pierderilor și îndeosebi a deficitelor.

În privința aceasta subscrisul a avut ocazia să studieze un caz clasic al contabilității unei

bănci, în care un deficit destul de considerabil s'a perpetuat ani de zile fără să se remarce în bilanțele ei. Bilanțul se egală perfect, activele și pasivele congruau de minune, și totuși deficitul cronic de multe zeci de mii nu-l putea vedea nimenea, oricât de amănunțit ar fi studiat singuraticile poziții ale bilanțului.

Ei bine, cum se făcea lucrul acesta? Banca purtă un cont special în Maestru sub titlul Conto Sospeso, care arăta și în debit și în credit aceeaș sumă, deci fugitiv observat putea fi considerat de un cont părăsit. De fapt nu eră așa, căci în fiecare an aceeaș cifră apărea din nou, atât în debitul, cât și în creditul «Contului Sospeso». Ce se făcea adevărat? Cifra acestui cont eră suma deficitului mascat de bancă în bilanț. Când s'a născut deficitul banca, ca să nu-l arate în bilanț a transpus saldul dela creditul Contului Perdere și Profit, care sald eră egal cu acest deficit — asupra debitului «Contului Sospeso». În acelaș timp saldul deficitului, care evident trebuia să apară în activa Bilanțului ca perdere, l'a transpus în creditul «Contului Sospeso». Astfel că atât din Bilanț (din activ), cât și din Profit și Perdere (credit) deficitul dispărea și figura numai în cărți la «Contul Sospeso» atât în Debit cât și în Creditul lui.

Eră o lustruire din cele mai clasice câte am văzut în vieța mea. Natural, că aceasta a mers așa numai până ce situația băncii pe atunci foarte precară s'a restabilit încâtva. Și atunci și «Conto Sospeso» a fost degajat de rolul lui de «Fregoli» și deficitul a fost trecut în bilanț, deși nu pe față, dar totuși între poziții amortizabile până la timpuri mai bune.

Mai ales cu pozițiile transitoare lustruirea bilanțelor se face cu predilecție. Interesele anticipate, cât și cele restante sunt poziții foarte labile și ademenitoare pentru asemeni scamtorii bilanțiale. E de sigur amuzantă o excursie în acest raion mistic al contabilității, care uneori produce artificiiile cele mai bizare. Dar ele sunt atât de felurite cât nu încap în cadrul unui articol de revistă, și apoi băncile noastre nu ni-au oferit până acum astfel de spectacole, ca să putem face o colecție din sfera lor de activitate. Băncile noastre sunt bune și cu pricepere conduse și controlate n'au nevoie de a folosi astfel de tertipuri, cari nu cadrează cu principiile corecte de afaceri.

Verax.

Chestiunea centralei cooperativei.

Ne-am expus în numărul nostru ultim părerea asupra celei mai noue isprăvi a acțiunii cooperative române din Ardeal: asupra centralei sau a federației (cum îi zic întemeietorii) însoțirilor, întemeiată aici în Sibiu la 26 tr. Publicăm acum în cele următoare lista membrilor celor două consilii: de administrație și de control a noiei federații, pentru ca cetitorii noștri să vadă în ce mâni este depusă soarta acestei noie instituții economice a noastre și să judece înșiși, dacă am fost, sau nu în drept să numim în numărul nostru trecut, aceasta «nouă învingere a cooperativei», întemeierea «Infrățirii», de un act pripit și să contestăm întemeietorilor competența de a se pune în fruntea unui asemenea așezământ de interes atât de superior.

Iată consiliul de administrație, așa precum îl prezintă publicului întemeietorii, într'un comunicat oficial. (Că oare mai este și astăzi așa complet — nu știm!):

Prezident: *Dr. Vasile Stan*, prof. semin., Sibiu; viceprezident: *Ioan B. Boiu*, preot, Sibiu; membrii: *Dr. Silviu Dragomir*, prof. seminarial, Sibiu; *Nicolae Iancu*, conferenț. cooperativ al «Asociației», Sibiu (?!) *Vasile Moșoiu*, notar, Apoldul-inf., *Traian Petrișor*, preot, Gușterița, *Romul Platoș*, preot, Turnișor, *Vicențiu Pop*, preot, Sâmbăta-super., *Eugen Todoran*, prof. sem., Sibiu, *Victor Tordășan*, exactor arhidieceșan, Sibiu și *Nicolae Vidrighin*, propriet., Rășinari.

Iar consiliul de control, conform aceluiași comunicat, se compune din următorii:

Prezident: *Dr. Lucian Borcia*, adv. Sibiu (?!) Viceprezident: *Ioan Chirca*, notar, Săliște; membrii: *Ioan Alexandru*, preot Ilimbav, *George Barescu*, preot Comăna-sup., *Ascaniu Crișanu*, prof. semin., Sibiu, *Iuliu Josan*, preot Brisnic, *Iacob Manoil*, notar, Topârcea, *Timotei Popovici*, prof. seminarial, Sibiu și *Teodor Trifa*, învățător, Pianul-infer.

Ne reținem dela orice comentariu. Faptele, fixate de noi în numărul nostru trecut, și numele înșirate mai sus, ne spun destul despre viitorul la care se poate aștepta noua creațiune, a celor din jurul «Reuniunii agricole» din Sibiu.

Atitudinea hotărâtă, ce a luat organul nostru față cu actul pripit, săvârșit cu întemeierea «Infrățirii», — precum eră de prevăzut — nu a putut rămâne fără răsunset, din partea celor vizați de noi. În o «Scrisoare deschisă» către redactorul revistei noastre, publicată în Nr. 42 a. c. al «Telegrafului Român», d-nul prof. Dr. Vasile Stan în calitate de prezident al federației însoțirilor, după ce acuză că am publicat la adresa federației D-lor lucruri neadevărate și tendențioase etc., încearcă, cu argumente șubrede, să justifice procedura sa și a soților săi. Răspunsul, dat de redactorul nostru, tot în coloanele

«Telegrafului Român», il alăturăm la numărul nostru de față. Prin acest răspuns se lămuresc o mulțime de chestii, cari prezintă în lumină și mai nefavorabilă acțiunea desinteresatilor cooperatori dela «Reuniunea agricolă sibiiană».

In fața acțiunii nejustificate și nesincere urmată de întemeietorii «Infrățirii», s'a întrunit în Sibiu, Duminecă, la 3 crt. și «Comisiunea cooperativă a Asociațiunii» pentru a-și preciza atitudinea. Au participat membrii în număr aproape complet. După discuții îndelungate și animate, de 4 oare, «Comisiunea» condusă de spiritul păcii: a luat act de întemeierea «Infrățirii» și prin membrul comisiunii cooperative d-nul Victor Tordășianu, motorul principal al întregii acțiuni dela «Reun. agricolă», îndreptată în contra și pentru zădărnicierea acțiunii cooperative a «Asociațiunii», a adresat «Infrățirii» rugarea: să-și restrângă activitatea numai asupra însoțirilor sistem Raiffeisen din comitatul Sibiului!

Este o hotărîre aceasta, după modesta noastră părere, nu numai greșită și nedemnă, ci și compromițătoare pentru însăși comisiunea cooperativă a «Asociațiunii», în ale căreia mâni competente a fost depusă acțiunea noastră cooperativă. Din motivul acesta aprobarea ei din partea Comitetului central al «Asociațiunii», care va avea să-și spună asupra chestiunii încă cuvântul hotărîtor, o ținem de o imposibilitate. Căci contrarul, ar însemna recunoașterea legitimității unei acțiuni, care, după antecedentele cunoscute și dupăcum dovedesc și lămuririle date de redactorul nostru în «Tel. Rom.» a fost — ab ovo ilegală.

La noi Românii, atât de lipsiți de oameni cu adevărată cualificație și pricepere pentru îndrumarea sănătoasă a acțiunii cooperative și săraci și în capitaluri, orice tendințe și acțiuni centrifugale pe terenul cooperației, trebuie înăbușite în germene. La isbândă duce cooperația la noi numai o îndrumare centrală, puternică, unitară și sprijinită *de toți factorii competenți!*

Noua lege cambială ungară.

(Continuare.)

Despre protest.

§ 94.

Persoana, care face protestul este obligată a înscrie protestul ridicat, în întregime, zi de zi, în ordine cronologică și numerică, în còpie sau copiat într'un registru de proteste anume purtat spre acest scop, provăzut pagină de pagină cu numeri curenți și legalizat și să libereze despre protest, pe baza registrului de proteste, partidelor interesate sau urmașilor lor de drept, contra restituirii speselor, fie o còpie simplă, fie una legalizată.

Persoana, care face protestul, predă protestul original, după ce l-a introdus în registrul de proteste, fără amânare, părții solicitatoare sau plenipotențiatului ei.

Purtarea registrului de proteste și taxa protestului o normează pe calea ordinațiunii ministrul de

comerțiu, iar modul de plătire a competențelor de timbru a registrului de protest și a protestului, o normează pe aceeași cale ministrul de justiție.

Registrul de proteste poate fi scartat la 10 ani calculați dela data ultimului protest, cuprins în el.

§ 95.

Imprejurarea, că persoana, care face protestul a procedat sau nu în afară de teritorul circumscripției sale, în conformitate cu §§-ii 88 și 90—94 — nu invalidează protestul.

Capitolul IV.

Despre întreruperea și pauzarea prescripțiunii.

§ 96.

Prescripțiunea judecătoria nu o ia în considerare din oficiu. Dispoziția aceasta nu atinge normele procedurii de proces.

§ 97.

Prescripțiunea se întrerupe prin înaintarea acțiunii. Același efect ca și înaintarea acțiunii are: anunțarea concursului, validitatea prin proces a compensației, chemarea în proces în momentul, dela a căruia terminare atârnă pretensiunea și anunțarea celui tras în proces pe calea regresului prin care anunță pe anteriorul său despre intentarea acțiunii de regres.

Anunțarea procesului trebuie să se facă la judecătoria competentă, spre comunicare cu cel de avizat. Anunțarea procesului se poate trimite și direct la cel de avizat, — în formă de scrisoare recomandată — în care caz ziua predării la postă trebuie privită ca zi a înaintării. Prescripțiunea drepturilor de regres ale acelora, cari au intentat sau anunțat procesul se începe cu ziua ridicării la valoare de drept a hotărîrii aduse în contra lor.

§ 98.

Câtă vreme creditorul este împiedecat prin nefuncționarea justiției, prin serviciu militar, sau prin forță majoră (§ 53) de a-și valida pretensiunea în ultimele 6 luni ale timpului de prescripțiune, — prescripțiunea pauzează. Prescripțiunea, ce curge mai departe după încetarea pauzei nu se sfârșește în timp mai scurt de 30 de zile.

Dacă o persoană lipsită de capacitatea de a putea face proces în ori și care epocă a ultimelor 6 luni ale timpului de prescripțiune a fost lipsită de reprezentant legal, atunci față de aceasta persoană prescripțiunea se sfârșește numai la 6 luni dela momentul când a ajuns la capacitatea de a putea face proces sau a primit reprezentant legal. Se consideră ca egal cu lipsa de reprezentant faptul, când reprezentantul legal își pierde capacitatea de a împrocesa, sau dacă între el și persoana pe care o reprezintă sunt divergențe de interese în ce privește procesul de intentat.

O pretensiune, care aparține sau împovărează un lăsământ nu se prescrie înainte de 6 luni dela moartea testatorului.

§ 99.

Alte motive de intrerupere sau de suspendare a prescripțiilor fixate în legile din străinătate nu se pot lua în considerare, excepționând acele acte îndeplinite în străinătate, cari după legile din străinătate, corăspund actelor amintite în alinea 1 a §-ului 97.

(Va urmă).

Ex uno discite omnes.

Cuvintele acestea ne-au venit în minte, când am primit cu poșta numărul dela 14 Aprilie v. al ziarului „Indrumarea“ din Turnu-Măgurele, ziar care la stăruința neobosită a unui fost elev al școalei noastre comerciale din Brașov, d-nul *Dumitru D. Hanciu*, face o întinsă și luminată propagandă pentru adunarea mijloacelor financiare de lipsă la zidirea noului nostru edificiu școlar. Fie ca din exemplul unic al confratelui nostru dela Turnu-Măgurele să ne fie de învățătură tuturora, în deosebi absolvenților școalei comerciale ca să facă și dânșii asemenea. Ocazii sunt destule și modalități nenumărate. Pentru orientare lăsăm să urmeze articolul ziarului „Indrumarea“ în chestia școalei noastre comerciale dela Brașov:

„Școala comercială superioară română din Brașov, una din cele mai vechi școli românești, peste 4 ani urmează să-și serbeze jubileul de 50 ani.

În preajma acestei sărbători e însă amenințată cu închiderea din partea guvernului unguresc.

Acesta, a găsit că școala nu are o clădire corespunzătoare cu trebuințele ei, că nu e înzestrată cu toate sălile necesare învățământului, cu laboratoare, cu bibliotecă etc., conform noilor dispozițiuni ale ministerului de culte din Budapesta. Căci între alte mijloace, pe care le întrebuințează maghiarii contra școlilor românești, e și acesta: La un moment dat, guvernul unguresc, constată că cutare școală n'are clădire încăpătoare și sănătoasă, că n'are material didactic sau că-i lipsește bibliotecă sau laborator sau mai știm noi ce. Ba câteodată zice că nu are nici profesori în număr suficient, sau că aceștia nu sunt bine plătiți, deși aceștia sunt destui și mulțumiți cu plata. Și impune școalei să facă îmbunătățirile ce i-le cerc. Asta cu gândul că școala neavând parale nu va putea face nimic din ceea ce vor ei — căci Ungurii știu care sunt școlile lipsite de fonduri — și astfel vor decretă că școala românească cutare trece la stat, adecă se face ungurescă.

Tot așa și cu școala de comerț din Brașov.

Comitetul a fost surprins de această dispoziție, care e totodată și o amenințare serioasă, cu atât mai mult cu cât nu dispune de fondul necesar unei asemenea construcții, care poate să atingă aproape o sumă de 300,000 lei.

Diracțiunea a făcut în timpul din urmă apeluri disperate în toate părțile pentru salvarea acestei școli, care numai României i-a dat cel puțin jumătate din contingentele ei de absolvenți, toți oameni solid și bine pregătiți pentru cariera comercială.

În urma acestor apeluri și la propunerea marelui mecenat român și boier basarabean Vasile Stroescu, care a promis și concursul său valoros, societatea „Solidaritatea“ din Sibiu, federala băncilor române din Transilvania și Ungaria a hotărât ca să înlesnească plata cu anticipație a acestor lucrări, rămânând ca fondul necesar să se strângă pe cale de contribuțiuni benevole și anume:

1. Dela toate băncile românești din Transilvania și Ungaria, cari au și răspuns cu donațiuni de circa 100,000 coroane.

2. Dela absolvenții acestei școli.

3. Dela toți bunii Români de pretutindeni.

D-nul Dumitru D. Hanciu din Turnu-Măgurele, unul din absolvenții acestei școale, primind un astfel de apel a deschis o listă de subscripție pe care au semnat până în prezent următoarele persoane din localitate, dând sumele arătate în dreptul lor:

Dumitru D. Hanciu	Lei 300
Banca Măgurele-Giurgiu	100
Banca Generală Română	100
Francisc Bruteanu	20
Anton I. Stoenescu	20
N. I. Jiroveanu	10
Mișu Hanagic	10
G. P. Dimitriu	20
D. N. Simian & fiu	100
Dr. I. Manu	40
Ștefan Nenu	10
Societatea „Comerciala“	40
Ioan M. Ivănuș	20
Nae Predescu-Tobă	10
A. Anagnoste	10
Tache Lețu	10
St. Panait & Dobrescu	20
G. R. Goleșcu Dracea	40
Ispas Zanfir	10
Anghel M. Ivănuș	20
Ioan St. Mareș	20
Spiru Arsenie	10
Total	Lei 940

Din această sumă, Lei 800 au și fost expediate la destinație și d-nul D. Hanciu a primit confirmarea cuvenită din partea direcțiunii acestei școli.

Atât „Indrumarea“ cât și deținătorul listei apelează la toți bunii Români, conștienții noștri, să contribuie cu orice sumă la această listă, ținând seamă că dau ajutorul unei școale a neamului românesc.

Un ban dat de noi, ridică o cărămidă; și astfel ban cu ban, cărămidă cu cărămidă, vom scoate mai falnică, mai majestuoasă, în ciuda ungrimeii, școala românească de comerț din Brașov.

NB. Sumele se pot trimete pe adresa ziarului nostru; numele subscriitorului se va publica.

AGRICULTURA.

Situațiunea agricolă.

Ungaria.

După raportul oficial al ministerului ungar de agricultură despre starea sămănăturilor cu 27 Aprilie c., situațiunea nu se prezintă tocmai favorabilă. Timpul mai mult uscat, rece și vântos nu numai că a împiedecat sămănăturile în desvoltare, dar a nimicuit în parte însemnată prospectele, ce se arătaseră despre o recoltă bună. Se înțelege că un Maiu frumos, cu ploi calde, poate îndreptă încă foarte mult în situație.

Iată câteva date mai deaproape din numitul raport ministerial:

De pe la începutul lui Aprilie și până la publicarea acestui raport, timpul a fost mai mult uscat și rece. Ploi mai însemnate au fost în zilele de 15, 17, 24 și 25 Aprilie și acestea mai mult în părțile sudice ale țării. Față cu timpul uscat din Aprilie temperatura a fost în continuu scăzută și mai ales nopțile au fost pe alocurea atât de reci, încât a fost și îngheț, sau cel puțin dimineți cu brumă. Timpul acesta uscat și rece, care a ținut neobișnuit de mult, ca timp de primăvară, a stricat mult sămănăturilor împiedecând și lucrările de primăvară la câmp.

În ținuturile, cari mai înainte fuseseră cercetate de ploi multe, pământul sau că a fost spălat de ape, sau apoi a fost atât de bătucit, încât cu timpul uscat din Aprilie partea de deasupra a lui s'a uscat repede, formând o coajă aproape de nepătruns pentru sămânțele de toamnă, cari n'apucaseră încă să iasă din pământ. Cele răsărite deja, nu s'au putut înfrăți și întâri iar lucrările de primăvară cu sămănatul și aratul acestor terenuri au înaintat de asemenea foarte anevoie. Relativ mai bine stau sămănăturile în locurile mai ridicate, cari n'au ținut apă mai înainte și astfel au rămas mai puhoioase și mai acomodate și la lucrările de primăvară.

Deasemenea e mai favorabilă situația în ținuturile cari și în decursul lui Aprilie au avut din întâmplare parte de ploi mai abundente. Astfel părțile sudice și centrul Ardealului, apoi ținutul dintre Dunăre și Tisa etc.

Pentru desvoltarea sămănăturilor, ca și pentru a se putea termina cu succes lucrările de primăvară ce sunt încă în curgere, se simte lipsă de ploi generale abundente și calde, cari dacă ar întârziă prea mult, situația agricolă s'ar altera deosebit de mult.

Sămănăturile de toamnă — în general vorbind — în urma timpului puțin obișnuit din Aprilie, sunt foarte diferite. Cele mai timpurii, răsărite încă din toamnă, sunt în general destul de frumoase dar mai ales în părțile sudice ale țării și în ținuturile mai ridicate. În timpul din urmă însă pe alocurea începuseră a îngălbeni. Cele de mai târziu sămănate stau mai slab, căci au răsărit cu mare greu și foarte neegal, sau n'au putut răsări de loc. Toate sămănăturile de toamnă simt lipsă absolută de ploi calde și abundente.

Grâul de toamnă. Raportul acesta arată față de cel trecut o situație mai puțin favorabilă în ce privește sămănăturile de grâu. Aceasta parte în urma timpului nefavorabil din ultimele trei săptămâni, parte în considerarea, că în timpul apariției raportului anterior sămănăturile erau așa de puțin desvoltate, încât nu se puteau vedea greșelile și lipsurile sămănăturilor de toamnă. Pentru orientare, raportul ministerial publică

date mai amănunțite asupra stării sămănăturilor de grâu în diferitele ținuturi ale țării și după comitate. Din acestea extragem pentru cetitorii noștri datele din comitatele ardelene, precum urmează:

În comitatul *Albei-inf.* grâul este pe alocurea mai rar și se raportează de stricăciuni însemnate de șoareci. În *Bistrița-Năsăud* sămănăturile timpurii sunt frumoase, dar și cele de mai târziu s'au îndreptat. În comitatul *Brașov* sămănăturile nu sunt de ajuns desvoltate, pe când din contră în *Ciuc* și *Treiscaune* s'au desvoltat foarte bine și uniform. În comitatele *Făgăraș*, *Hunedoara* și *Târnava-mică* grânele sunt relativ frumoase; ici-colea poate mai rari. În *Cojocna* sunt slabe și ca 10—15% din teritorul sămănat cu grâu a trebuit arat de nou. În *Murăș-Turda*, mijlocii, *Târnava-mare* frumoase, iar în comitatul *Sibiu* grânele sunt excelente și promit mult. În *Solnoc-Dobâca* sunt iarăși mai slabe, ca și în *Turda-Arieș*, unde sămănăturile timpurii sunt ceva mai multămitoare, pe când cele mai târzii sunt foarte slabe așa că au trebuit arate din nou.

Din toate acestea — și tot cam așa stau sămănăturile de grâu în țara întreagă — se poate vedea că de fapt situația agricolă a fost influențată în mod nefavorabil de timpul rece din Aprilie, care a nimicuit deja multe speranțe frumoase de recoltă. În multe locuri sămănăturile din toamnă au trebuit scoase și înlocuite cu altele, dar că aceasta în ce măsură s'a făcut, vom putea constata numai mai târziu când lucrările acestea vor fi terminate. — Pe lângă aceste știri nu prea îmbucurătoare pentru economi, se constată și aceea, că un Maiu frumos și cald mai poate ajuta și și îndreptă încă foarte mult. *Secara* de toamnă a suportat mai bine timpul nefavorabil de iarnă și primăvară. E drept că și aceste sămănături în urma timpului nefavorabil din luna trecută, prin multe locuri nu s'au putut înfrăți deajuns și astfel au rămas cam rare. Sămănături de acestea încă au trebuit ici-colea scoase și înlocuite, dar în orice caz mai puține decât la grâu. *Porumbul* în părțile sudice ale țării e semănat, în alte părți acum se samănă. Pământul s'a lucrat cam rău în primăvara aceasta, lipsind ploile. Ici-colea se văd și porumburi răsărite. Acestea ca și cele ce sunt încă în pământ au neapărată lipsă de ploaie caldă de vară. *Cartofii* timpurii s'au pus deja, iar cei mai târzii acum se pun, dar în urma timpului uscat cu greu răsar. *Napii de zahar* sămănați se desvoltă destul de frumos și de uniform dar fiind pământul uscat, se sapă foarte greu. Cei sămănați de curând răsar anevoie. *Rapița* e foarte diferit desvoltată, după ținuturi, dar în general mai slăbuță. *Legumăriile* parte s'au sămănat, parte numai acum se samănă. Timpul acesta uscat le este foarte nepriincios. *Nutrețurile măiestrite*, parte sunt sămănate parte acum se samănă. Luțerna și trifoiul sunt în general frumoase și dese. În curând sunt gata de coasă. Celelalte încă se desvoltă bine, dar au lipsă de ploaie. *Fânețele* asemenea stau binișor, ca și *pășunile*, cu excepția locurilor joase inundate de ape. *Pomi* timpurii au înflorit frumos, pe când alții acum înfloresc. Sunt prospecte de o recoltă excelentă de poame.

România în Martie 1914 st. nou.

Timpul cald și vânturile frecvente ce au domnit în mare parte a lunii Martie au făcut ca pretutindeni zăpada să dispară de timpuriu iar câmpiile să se svante repede la suprafață.

Ploile, lapovița sau ninsoarea, generale sau parțiale, ce au căzut relativ destul de des, n'au împiedecat mersul lucrărilor agricole, întru cât ele au dat mai în-
totdeauna cantități nu prea mari de apă.

Arăturile și semănăturile de primăvară au început odată cu încălzirea timpului din prima decadă și de îndată ce zăpada a dispărut; cu deosebire în Moldova, în Dobrogea și pe podișuri din câmpie și mai ales din vestul Munteniei, unde a fost zăpadă mai multă în cursul iernei, arăturile și semănăturile au început în a doua jumătate a lunii, întrucât pământul era încă prea moale și nu se putea lucra în bune condițiuni.

În ultima decadă s'au făcut în întreaga țară și cu mare sărguință semănături de grâu, secară sau orz de primăvară și s'au început cele de ovăs, trifoi, lupternă, mazere, borceag și cartofi. Unele dintre semănăturile făcute din vreme au și răsărit prezentându-se în bune condițiuni de germinațiune și dezvoltare. La sfârșitul lunii în multe părți se terminase semănatul cerealelor și se făceau ogoare sau întorsuri pentru porumb și alte plante mai târzii.

Pretutindeni lucrările agricole, desfășurările și semănăturile se fac în condițiuni admirabile, pământul având destulă umezeală.

Semănăturile de toamnă (grâu, secară, orz) se prezintă frumos în întreaga țară; ele au ieșit din iarnă viguroase și bine înfrățite, pe alocuri din cauza creșterii prea repede din această lună sunt mari și se pase cu oile. Cele semănate prea târziu sunt cam rari și în unele părți chiar proaste.

Rapița în general este slabă și în multe locuri distrusă de gândaci.

Viile s'au desgropat pretutindeni; acum se curăță și leagă.

Tutulul a început a se semăna în răsadnițe reci, în ultima decadă.

Câmpiile au înverzit pretutindeni și vitele dar cu deosebire oile s'au scos pe câmpii din a doua jumătate a lunii.

Toți arborii, arbuștii și pomii roditori au înmugurit foarte de vreme, în perioada caldă dela sfârșitul decadei a doua, iar speciile cu o vegetațiune timpurie cum sunt alunul, cornul, liliacul, agrișul, etc. au început a înfrunzi iar unele a înflori, în ultima decadă.

Este de notat că vegetațiunea din nordul țării și din părțile deluroase, unde de obicei este mult mai târzie ca aceea în câmpie, acum este deopotrivă de înaintată pretutindeni, ba chiar ceva mai mult decât în câmpie, întrucât în cursul iernei frigul a fost mult mai aspru în câmpie ca în celelalte părți.

Timpul rece din ultimele zile ale lunii a mai oprit prea repede dezvoltarea a vegetațiunii și mai ales a arborilor și pomilor.

Florile și plantele primăvăratică ca ghiocel, violele, micșunele, brebenei, urzici, ștevie, etc. au apărut pretutindeni în abundență în tot cursul lunii.

Din a doua jumătate a lunii au sosit în întreaga țară paserile călătoare ca: barza, cocorul, mierla, pri-
vighetoarea, etc.

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 7 Maiu 1914

Ultimo a ridicat atât față de piața internațională, cât și față de piața internă de bani, pretensiuni considerabile, ceea-ce a aflat expresiune în sumarele aproape a tuturor băncilor de emisiune. Urmarea a fost o încordare a pieței care însă după ultimo s'a mai ameliorat.

Discontul privat a cotate în London $2\frac{7}{16}\%$, în Paris $2\frac{3}{4}\%$, iar în Berlin $2\frac{1}{2}\%$.

În piața internă discontul privat a cotate pentru cambii vieneze de prima bonitate $3\frac{5}{8}\%$, cambii budapestane, de aceeași categorie $3\frac{3}{4}\%$, alt material după bonitate și scadență, $4-4\frac{3}{4}\%$.

CRONICĂ.

Oarele de oficiu la „Albina” — Centrala în Sibiu se țin cu începere de Luni, 11 Maiu a. c., și până la alte dispoziții, dela 7—1 p. m.

Monetizare. În cuartatul I al a. c. nici nu s'au făcut monetizări nouă și nici nu s'au remonetizat monete vechi. În circulație s'au pus numai 10,000 bucăți monete a 2 fil. și 2000 buc. a 1 fil. La finele cuartatului s'au aflat în circulație: 7.683,449 piese a K 5—; 7.000,009 piese a K 2— și 64.059,134 piese a K 1—; mai de parte 72.146,444 piese a 20 fil.; 96.143,572 piese a 10 fil.; 353.972,243 piese a 2 fil. și 78.106,356 piese a 1 fil. în valoare totală de K 148,380,551.42 fil.

Presă română în 1913. Numărul ziarelor din 1913 a fost de 598 în România și anume: 251 politice, din care 228 în limba românească, 5 în franțuzește, 3 în limba germană, 10 în limba evreiască, 1 în ungurește, 3 în grecește și 1 în limba albaneză; — 30 economice, 31 bisericești și didactice, 40 literare și artistice, 66 juridice, administrative etc., 40 științifice, 8 istorice și geografice, 19 sportive, 41 enciclopedice și 11 umoristice.

Aceste publicațiuni se repartizează, dupăcum urmează: 306 la București, 42 la Iași, 35 la Craiova, 31 la Brăila și celelalte în 50 diferite localități din țară.

Publicațiuni românești au apărut și în străinătate și anume: 40 în Ungaria, 9 în Bucovina, 1 în Basarabia, 2 în Turcia și 5 în America.

Consumațiunea băuturilor alcoolice. Consumațiunea vinului de cap:

Franța consumă de locuitor 146 litri
România „ „ „ 17 „

Deci în Franța se consumă aproape de 10 ori mai mult vin de cap decât în România.

Consumația berei de cap:

Franța consumă de locuitor 35 litri

Germania „ „ „ 120 „

România „ „ „ 2.5 „

Bulgaria „ „ „ 4 „

Belgia „ „ „ 170 „

Bavaria „ „ „ 236 „

Cu alte cuvinte în Bavaria se bea de 100 ori mai multă bere ca în România, în Belgia de 70 ori, în Franța vinicolă de 15 ori și chiar în Bulgaria se consumă îndoit decât în România.

Consumațiunea spiritului:

Germania consumă pe cap	4.20 litri
Franța	3.46 „
Belgia	2.75 „
Elveția	1.86 „
România	4.89 „

SUMAR.

Lustruirea bilanțelor. — Chestiunea centralei cooperative. — Noua lege cambială ungară. — Ex uno discite omnes. — Agricultură: Situația agricolă. — Revista financiară: Situațiunea. — Cronică: Oarele de oficiu la «Albina», Monetizare, Presa română în 1913, Consumațiunea băuturilor alcoolice.

„MARAMURĂȘANA“

instituit de credit și econ., societ. pe acții în Sighetul-Marmației.

2— **Concurs.**

Institutul de credit și economii „Maramurășana“ din Sighetul-Marmației publică concurs pentru ocuparea postului de cassar și practicant, cu termen de 1 Iunie 1914.

Cassarul ales va primi:

Salar anual . 1200 coroane

Bani de cvartir 400 coroane.

Practicantul ales va primi:

Salar anual . 1200 coroane.

Cassarul are de-a dovedi cu atestat aptitudinea pentru acest post.

Dela practicant se pretinde cualificarea dela școala comercială superioară.

Ambii oficianți vor fi aleși provizor pe un an de probă.

Posturile vor fi de-a se ocupa conform hotărârii ulterioare a direcțiunii.

Cassarul are să depună la ocuparea postului 2000 coroane cauțiune.

Direcțiunea.

Banca națională a României.

SITUAȚIUNEA SUMARĂ

1913		1914	
20 Aprilie	ACTIV	12 Aprilie	19 Aprilie
204.766,028	148.144,336 } stoc metalic { aur ----- 155.864,433	212 384,670	212.506,433
1 467,611	56.621,692 } {trate consid. ca aur 56.642,000	717,609	765,926
140.629,432	Argint și diverse monede -----	193.008,728	185.448,636
29.754,067	Portofoliul român și străin -----	47.769,376	45.553,599
12.895,740	{15.435,300 Imprumuturi pe efecte publice ----- 24.658,600	11.924,059	11.924,059
11.999,891	{34.174,800 Impr. pe ef. publ. în ct. curent: 43.882,600	11.997,174	11.972,174
17.270,977	{14.318,767 19.856,033 din care nu s'au ridicat lei: 22.987,601 20.894,999	16.872,877	16.862,377
4 124,781	Imprumutul Statului (fără dobândă) -----	4.045,281	4.045,281
6.420,904	Efectele capitalului social -----	6.701,126	6.719 670
885,983	Efectele fondului de rezervă -----	1.046,360	1.046,390
1 142,455	Efectele fondului amort. imobil. mobil. și mașinilor -----	1.006,417	1.203,826
112 620,862	Imobile -----	121.756,887	122.535 237
113.185,761	Mobilier și mașini de imprimerie -----	133.992,327	133.615,100
40.113,701	Cheltuieli de administrațiune -----	14.008,084	17.274,499
7.651,049	Efecte și alte valori în păstrare -----	21.005,270	21.331,363
3.795,778	Efecte în gaj și în păstrare provizorie -----	4 680,037	7.698,152
708,725,020	Conturi curente -----	802.916 282	800 502,722
	Conturi de valori -----		
	Conturi diverse -----		
	PASIV		
12.000,000	Capital -----	12.000,000	12.000,000
34.417,730	Fond de rezervă -----	36.894,158	36.989,408
5.069,130	Fondul amort. imobil. mobil. și mașini -----	5.362,828	5.383,298
393.096,720	Bilete de bancă în circulațiune -----	422.583,590	420.937,610
3.087,548	Dobânzi și beneficii diverse -----	3.392,128	3 634,464
14.679,723	Conturi curente și recepise la vedere -----	10.224,718	9.561,717
225.806,623	Efecte și alte valori de restituit -----	255 749,214	256.150,337
20.567,546	Conturi diverse -----	56.689,646	55.845,888
708.725,020		802.916,282	800.502,722

Taxa: Seont 6%, Dobânda 6%.

Anunț.

Dupăce tribunalul regesc din Orade (Nagyvárad) prin decisul său din 5 Aprilie 1914 de sub Nr. 17,919/1914 a aprobat concluzul adunării generale ținută în 25 Martie 1914, prin care s'a decretat lichidarea institutului „Doina” întreprindere de librărie și tipografie societate pe acții în Beiuș (Belényes), — cu care ocaziune sau ales de lichidatori domnii: Dr. Gavriil Cosma, avocat; Dr. Constantin Popovici, avocat; Vasile Ștefanica, director gimnazial; Ioan Iepure, profesor; Dr. Petru Hetcou, profesor; Ioan Roșu, învățător; Dr. Ioan Ciordăș, avocat; Ioan Petra, contabil, locuitori în Beiuș; Petru E. Papp, preot în Pocola; — conform dispozițiilor legii comerciale provocăm pe toți creditorii institutului nostru, ca în timp de 6 luni să-și însinue pretensiunile.

Beiuș, la 15 Aprilie 1914.

**Direcțiunea ca comisiune
lichidatoare.**

(3—3)

Felhivás.

Miután a nagyvárad kir. Törvényszék 1914 évi április hó 5-én kelt 17,919/1914 szám alatti rendeletével tudomásul vette, az 1914 évi március hó 25-én tartott közgyűlés határozatát, mely kimondja a belényesi „Doina”, könyvnyomda és könyvkereskedés, részvénytársaság felszámolását, — mely alkalommal felszámolóknak a következők választattak meg: Dr. Cosma Gábor, ügyvéd; Dr. Popovici Constantin, ügyvéd; Ștefanica Vazul, főgimnaziumi igazgató; Iepure János és Dr. Hetcou Péter, főgimnaziumi tanárok; Rosu János, tanító; Petra János, könyvelő; Dr. Ciordás János, ügyvéd, belényesi lakosok; Papp E. Péter, biharpoklosi lelkész; — a kereskedelmi törvény értelmében, felhívjuk intézetünk minden hitelezőjét, hogy minden követelését 6 hónap alatt jelentse be.

Belényes, 1914. évi április hó 15-én.

**Az igazgatóság úgy mint
felszámoló bizottság.**

(3—3)

Singurele băi (scalde) și ape minerale românești în Ungaria.

Băile dela Sângeorgiul-român (Oláhszentgyörgy, Besztercze-Naszód megye) cu apele minerale „Hebe”.

La poalele munților nordici ai Transilvaniei, în o vale romantică cu climă sub-alpină, se află comuna curat românească Sângeorgiul-român, în a cărei proprietate sunt izvoarele de apă minerală, care în comerț poartă numele de «HEBE».

Apa «HEBE», pentru cantitatea mare de **carbonat de sodiu, clorure metalice și acid carbonic** ce conține, ocupă loc de frunte între cele mai renumite ape minerale din Europa. Se întrebuințează ca **cură de beut** cu cel mai mare succes la toate boalele acute și cronice de stomac și intestine, la **constipație cronică, la iperemie de ficat, la disolvarea pietrelor de beșică, biliare și de rinichi, la emoroide, la benoragie și catare de mitră.**

Ca bae (scaldă) influențează minunat resorbirea exudatelor pleuritice, peritonitice, parametricice etc. precum și deosebitele boale de piele.

Băile se deschid la 15 Maiu st. n.

O mulțime de **odăi** corăspunzător mobilate stau la dispoziția publicului cu prețul de **2—5 cor. la zi**, în hotele și vile.

Înainte de sezonul mare, dela deschidere până la 15 Iunie și după sezonul mare, dela 25 August până la 30 Septemvrie, atât la băi cât și la odăi se dă o reducere de 30%.

◆ Bucătărie foarte bună și ieftină. ◆

Onoratului public îi stau la dispoziție: jurnale, bibliotecă, piano și tenis. Parc și alee (promenadă) pe terenul băilor. Locuri de excursiune în înalții munți din vecinătate. Muzică permanentă.

Prețul unei băi calde de clasa I. K 1·20, de clasa II. 1 cor.

Calea ferată are stațiune în loc, unde în orice timp stau trăsuri comode la dispoziția onor. public.

==== Prospecte trimite franco. ====

Direcțiunea băilor.

Băile și apele minerale sunt luate în întreprindere de soc. pe acții curat românească „HEBE”.
Prezidentul direcțiunii: Dr. TEODOR MIHALI.

Băile și apele minerale sunt luate în întreprindere de soc. pe acții curat românească „HEBE”.
Prezidentul direcțiunii: Dr. TEODOR MIHALI.

Lucruri neadevărate și tendențioase?

Răspuns dlui Dr. V. Stan, la scrisoarea sa deschisă, în chestia federației însoțitorilor.

Domnul Dr. Vasile Stan, în calitate de președinte al federației însoțitorilor nou înființată în Sibiu, îmi adresează în coloanele acestui ziar o scrisoare deschisă sub cuvânt, că în articolul „Un act pripit” apărut în Nr. 18 al „Revistei Economice” a-și fi publicat lucruri *neadevărate și tendențioase* la adresa acestei noue federații. Mă rogă totodată, ca „de dragul adevărului” să iau notă în proximitatea Nr. al „Rev. Econ.” despre reflexiunile, ce le face „obiecțiilor mele nedrepte”.

Să iau notă? Este de prisos. „Telegraful Român” este destul de răspândit, ca prin coloanele lui — pe cari și le-a ales însuși dl Stan — să lămurim intrucât D-Sa sau altul este îndreptățit să califice, de „lucruri neadevărate și tendențioase” cele scrise de mine.

De dragul adevărului deci fie-mi permis să răspund și eu la acest loc, punct de punct, la reflexiunile dlui președinte.

1. Domnul Stan declară neadevărată constatarea, ce făcusem în „R. E.” că conducătorii „Reuniunii agricole” au dat naștere federației lor „*in cea mai mare taină*”. Iar ca dovadă spune, că pregătirile pentru înființare s'au început deja în 1910, și că despre toate acestea au raportat în darea de seamă a reuniunii pe anul 1911. Mai departe că numai *criza financiară*, a fost cauza, că federația nu s'a înființat *atunci*. Va să zică — ar zice dl Stan — V'am spus noi acum 3—4 ani că facem federală, deci ce mai vrei?

Ei bine, să-mi dea voie dl Stan să zimbesc la aceste argumente puternice ale dănsului și să-l compătinesc pentru încercarea sa, analogă cu a naivului, care voia să ducă lumină în casa fără ferestrii — cu troaca.

Adunările pentru constituirea unei instituții de interes și folos obștești. În deosebi la noi, la Români, nu se anuță printre șirele unor rapoarte anuale, pe cari în treacăt fie zis, azi prea puțini le cetesc, sătulă fiind lumea de clișeele, cu cari se repetă an de an aceleași lucruri!

Adunările de constituire a unor astfel de așezăminte se anunță publicului și se convoacă prin convocatorii publice și prin avizarea cinstită a tuturor oamenilor „de

bine”, cum zice dl Stan, oameni cari de sigur nu se sfârșesc cu numărul celor dela „Reuniunea agricolă”. Domnul Stan și soții au avizat însă numai unele însoțiri și — poate — și pe unii prietini „de principii”. În colo, pe nimeni! Aici în Sibiu nici chiar două zile înainte de adunare nu se știa de convocarea ei. Și dacă unele însoțiri — probabil nedumerite și ele — nu se adresau „Revistei Economice” după lămuriri, se putea întâmpla prea ușor, ca chiar și noi sibiienii să ne fi trezit cu „îvingerea” trambitată, fără să știm, când și unde s'a dat lupta. Ba și mai mult. Când am primit cererile însoțitorilor de a le da lămuriri — era Vineri, deci numai o zi ne despărțea de adunare, — m'am dus la toată lumea să mă informez despre ce este vorba? M'am dus la „Asociațiune”, la „Albina”, la „Solidaritate” și pretutindeni unde credeam, că se pot găsi oameni în poziție de a mă informa și m'am adresat chiar și la dl Tordășianu, tovarășul dlui Stan, și nimeni, *nici chiar dl Tordășianu* nu a putut să-mi dea *nici o deslușire!* Ei bine, Vă întreb acum, dle președinte, n'am fost eu îndreptățit să susțin, că ați lucrat „*in cea mai mare taină*”? Și nu este o rară îndrăzneală din partea D-tale, și a soților D-tale, cari știți bine toate acestea, să mă acuzați că susțin neadevăruri? Cine le susține? Eu ori Dvoastră?

Dar că dl Stan și soții n'ar fi lucrat în taină, nu-i scutește nici afirmația că numai *criza financiară* i-a împiedecat de a nu realiza atunci federația, adevărată la 1910 și 1911. Nu, pentrucă *atunci* — Te rog să-mi crezi dle Stan — nici nu era *criză*. Criza a început numai în Noiembrie 1911 și se menține și azi și pentru noi și — desigur — și pentru Dv. Din punct de vedere al crizei nici acum nu era justificată înființarea a nici un fel de instituții economice. V'ați grăbit însă și încă „*in taină*”. De ce? Mă rog puțină răbdare.

2. Se supără dl Stan, că „am contestat” competența conducătorilor „Reuniunii agricole” să pună bază federației, competența acelei reuniuni — zice dănsul — care a înființat direct și „indirect” aproape toate însoțirile de seamă, ce avem și care reuniune nu este subvenționată anume spre acest scop.

Da, am contestat, pentru că am convingerea, că nu sunteți pregătiți pentru un astfel de lucru de specialitate, și pentru că este o enormă distanță dela A. Brote până la D.V. Iar azi contestez îndoit această competență și pentru faptul, că împrejurările nebuloase, în care s'a căutat să se dea firul federalei și aluzia fină, nelipsită nici de oarecare invidie, aluzie, ce se face și acum și s'a făcut și cu alte ocazii la „subvenții“, mă îndreptătesc să susțin că dâșii nu numai nu sunt competenți, dar la noi, Românii prin acestea și-au pierdut ori și ce drept să-și însușească conducerea unui astfel de așezământ.

3. Susține mai încolo doul Stan, că spun iarăși un neadevăr, când am zis, că conducătorii „Reun. agricole“ au dat ființă federației și răspunde cu emfază, că nu conducătorii, ci *delegații* însoțitorilor și unii particulari cu dragoste către însoțiri „au concretizat vechia dorință a însoțitorilor“. Povestea cu „delegații“ să o lăsăm încurcată, căci de sigur nici Dvoastră nu o înțelegeți tocmai litera!, dle Stan. Cred însă și o știam și fără să o recunoașteți, că ființă i au dat *unii particulari* cu dragoste, pentru însoțiri și încă ce mai dragoste, dle prezident? *Aceștia* sunt întemeietorii, pe cari, Vă asigur nu-i va invidia nimeni dacă sunt de credință „că pasul lor hotărât“ — și tiptil adaug eu — este o învingere, care va fi cu atât mai strălucită cu cât i se îndârjesc contrarii. Ce contrari? Ai cui, dle prezident? Ai cooperativei? În nici un caz! Nu cumva contrarului procedurii Dv. pripite, ați voi să-i ziceți și contrar al cooperativei? Prea pretențioși, dle prezident!

4. Vă opriți mai departe la aserțiunea mea, că ați lucrat cu ocolirea intenționată a tuturor factorilor, cari puteau fi de folos unei acțiuni cu adevărat serioase pentru înființarea unei federale. Numiți aserțiunea aceasta o acuză, ce sună dodonic, și mă întrebați cu naivitate prefăcută, cari sunt factorii ocoliți?

Nu-i știți? Vii spun bucuros. Este *pressa noastră*, cu ocolirea căreia nu este permis să se facă la noi nici un așezământ, cu pretenții de a îmbrățișa cauze publice. Este *pressa* aceea, prin care ați buciurnat neînțecat învingerile Dvoastre și care de sigur V'ar fi publicat — fără cheltuială — și o modestă convocare. Iar aici în Sibiu factorii ocoliți sunt: „Asociațiunea“ și instituțiunile noastre economice, cari au nu numai dreptul, ci și datorința, de a participa la acțiuni de interes economic obșteșc!

Aceștia sunt factorii ocoliți de Dv. și dacă voiți, mai pot adăuga și comisiunea cooperativă a „Asociațiunii“, căreia însă *ti faceți* onorul de a o aminti, dar nu pentru că ați fi avizat-o despre adunarea convocată de Dv. ci pentru că în urmă imprudenții unor membrii ai ei, de a merge nechemați la adunare și a se certa cu Dv. acolo, — Vă vine bine să Vă scutiți cu spatele ei.

Ziceți că din 9 membrii ai comisiunii cooperative a „Asociațiunii“ au luat parte la adunarea Dv. de constituire 5 (majoritatea), „iar 3 iscăind declarații de participare ca membrii au fost aleși, parte în consiliul de control, parte de administrație“. Ciudată stilizare! Câți voiți adevărat să ziceți că au fost? Opt sau cinci? Am impresia, că ați dori să puteți arăta opt, pe când știu că de fapt au fost numai cinci. O stilizare mai clară, de sigur n'ar fi stricat!

După informațiile demne de credință, ce am, participarea celor 5 membrii din comisiunea cooperativă a „Asociațiunii“ s'a făcut în împrejurări foarte curioase. Unii au participat — se zice — în bună credință că Dv. sunteți totelesi cu aceasta comisiune, iar alții au participat hotărât contra dorinții și voinții D.V. și ați fi fost prea bucuroși dacă nu participau. Dovadă, că acolo în adunare, precum mi s'a spus, V'ati cam certat; iar după adunare se vorbea între participanți, că ați dat afară pe cei dela „Asociațiune“.

Lămurirea acestei chestiuni — a participării membrilor din comisiunea cooperativă a „Asoc.“ — ar arăta în mod netăcut, motivele pentru cari ați convocat cu atâta grabă și în modul știut, adunarea de constituire a federației. Să Vă spun eu aceste motive? Cred că le știți! Nu cumva s'au ivit și greutăți la împărțirea prealabilă a unor posturi? Mulți cred — și nu fără temei — că în răspunsul acestei întrebări este a se căuta adevărata cauză a grabei D.V. cu înființarea!

Mai spuneți, că doi dintre membrii comisiunii cooperative sunt aleși la federala D.V. Sunt dl Dr. Lucian Borcia, acela, care, afirmativ, a fost indus în eroare, și care, dacă așa este, de sigur va ști, ce să facă; și dl Nicolae Iancu, conferențiarul nostru cooperativ dela „Asociațiune“. Ei bine, mărturisesc, că pe acesta din urmă nu-l înțeleg. Vineri, înainte de adunare se căină și el împreună cu alții că nu știe nimic, și acum se dovedeste, că a subscris și cuote la federala D.V. Nu cumva le a tot subscris, pe atunci pe când dlui O. Tăslăuanu i-ați denegat subscrierea pe motiv că „lista era deja încheiată“? O lămurire din partea dlui Iancu la tot cazul se impune!

De dl Victor Tordășianu, ca membru al comisiunii cooperative, nu mai vorbesc.

5. Vă supărați foc, dle prezident Stan, că am cutezat să susțin, că „persoanele puse în fruntea federalei D.V. nu oferă garanțiile necesare existenței, dezvoltării și prosperării unui astfel de așezământ“. Numiți aceasta o insultă, pe care o respingeți cu indignare. Ba sunteți nițel și diplomat, dle prezident. Vă faceți apărătorul tuturor intelectualilor și dela orașe și dela sate (afară poate de noi cești de pela bănci) — ca și când opiniunea mea ar fi o insultă pentru toată lumea. Pare că voiți cu orice preț să sugerați oamenilor ideea că aser-

țiunea mea de fapt ar fi o insultă. În realitate nu este! Este o apreciere individuală, pe care o susțin și acum, căci ori cât de mult apreciez moralitatea și cinstea D-tale și a colegilor D-tale dela federație, moralitate și cinste de cari a fost departe de mine gândul a mă atinge, și pe cari D v. le credeți, în temeiul ambiției, ce Vă stăpânește, singure, suficiente pentru prosperarea însoțirilor — am convingerea, întemeiată pe experiență, că mai este necesitate și de alte însusiri și mijloace. Între altele și aceea de a merge și în astfel de chestiuni totdeauna pe drumuri oable; apoi: cunoștințe de specialitate și experiențe în afaceri financiare-economice, pricepere și în chestii de tehnică financiară și nu în ultima linie — și de capital. În cazul de față, dați-mi voie să repet, că drumurile urmate de Dv. puteau fi și mai oable și că însușirile și mijloacele, de cari amintesc, nu

cred că Vă închipuiți că le aveți — cum ziceți D.v. — „în măsură suficientă“. Probabil nu Vi le va întregi nici frunzașul capitalist, cu care încheiați lista consiliului Dv. de administrație.

De încheiere țin să constat și la caz de nevoie sunt gata să și dovedesc, că „Revista Economică“, în trecutul ei de 16 ani, a știut să-și facă datoria totdeauna la timp și la loc potrivit, față de ori ce acțiune financiară-economică justificată și sinceră și asigur pe ori și cine, că și federația D-V. dacă se făcea cum ar fi fost cu cale, n'ar fi avut sprijinitor mai bun și mai însuflețit, decât organul de publicitate, ce am cinstea să conduc.

Sibiu, 6 Mai n. 1914.

Constantin Popp
redactorul „Revistei Economice“.

